

TOPICAL SCIENTIFIC ISSUES

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.3.2.37>

**CECHY PRAKTYKI SĄDOWEJ PRZY ROZPATRYWANIU SPRAW DOTYCZĄCYCH
ZASKARŻENIA AKTÓW NORMATYWNO-PRAWNYCH W POSTĘPOWANIU
ADMINISTRACYJNYM**

Bukina Liliya

aspirant,

Uniwersytet Sprawy Celnej i Finansów (Dniepr, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-0066-4603

E-mail: liliya.bukina@gmail.com

W artykule podkreślono odrębne właściwości praktyki sądowej w zakresie rozpatrywania spraw dotyczących zaskarżenia aktów normatywno-prawnych. Zwrócono uwagę na specyfikę działalności administracji publicznej w zakresie stanowienia prawa. Teoretycznie uzasadnione jest, że działania w zakresie stanowienia prawa różnych organów władzy państwowej i samorządu terytorialnego polegają na przyjęciu aktów normatywno-prawnych, indywidualnych, organizacyjno-zarządczych i regulacyjnych. Stwierdzono, że problematyczne kwestie dotyczące odwoływania się od aktów normatywno-prawnych podmiotów władzy można podzielić na kilka części. Pierwsza z nich wiąże się z brakiem jednolitych przepisów regulujących administracyjną procedurę uchwalania aktów normatywno-prawnych przez organy administracji publicznej. Druga – ze złożonością praktyki sądowej związanej z rozpatrywaniem i rozstrzygnięciem odpowiedniej kategorii spraw administracyjnych. I bardzo często właśnie te trudności są związane z wadami regulacji prawnych zarówno w zakresie stanowienia prawa, jak i działalności legislacyjnej. Ustalono, że brak ustawodawstwa, które zapewnia definicje treści tych pojęć, kryteria ich rozgraniczenia, hierarchię aktów normatywno-prawnych, stwarza trudności w praktyce egzekwowania prawa, dlatego w celu rozróżnienia odpowiednich aktów prawnych i normatywno-prawnych warto zastosować istniejącą doktrynę prawną i praktykę sądową Trybunału Konstytucyjnego Ukrainy i Sądu Najwyższego. Należy zauważyć, że rozróżniając między sobą akty normatywne, regulacyjne i indywidualne, Sąd Najwyższy w swoich uchwałach określa poniższe kryteria, według których akty te różnią się od indywidualnych, a mianowicie: akt regulacyjny zmienia normy prawa, jest przeznaczony do wielokrotnego stosowania; dotyczy nieokreślonego kręgu osób, jest akceptowany przez organ regulacyjny.

Słowa kluczowe: postępowanie administracyjne, postępowanie, akt normatywno-prawny, podmiot uprawniony, odwołanie, orzeczenie sądowe.

**PECULIARITIES OF JUDICIAL PRACTICE IN CONSIDERATION OF CASES REGARDING
APPEALS OF REGULATORY ACTS IN ADMINISTRATIVE JUDICIAL PROCEDURE**

Bukina Liliya

graduate student,

University of Customs and Finance (Dnipro, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0002-0066-4603

liliya.bukina@gmail.com

The article highlights some features of judicial practice in reviewing cases of appeal against regulations. Attention is paid to the peculiarities of law-making activity of public administration. It is theoretically substantiated that the by-law law-making activity of various bodies of state power and local self-government consists of the adoption of normative-legal, individual, organizational-administrative and regulatory acts. It is concluded that the problematic issues concerning the appeal of normative legal acts of the subjects of power can be divided into several parts. The first is related to the scattering and lack of uniform legislation governing the administrative procedure for the adoption of regulations by public administration bodies. The second is the complexity of case law related to the consideration and resolution of the relevant category of administrative cases. And very often these difficulties are connected with shortcomings of legal regulation of both normative, and legislative activity. It is determined that the lack of legislation that defines the content of these concepts, criteria for their delimitation, the hierarchy of regulations creates difficulties in law enforcement practice, so to distinguish between relevant legal and regulatory acts should use existing legal doctrine and case law of the Constitutional Court of Ukraine and Of the Supreme Court. Attention is drawn, distinguishing between regulations, regulatory and individual The Supreme Court in its decisions indicates the following criteria by which these acts differ from individual, namely: the regulatory act changes the rules of law, designed for multiple application; applies to an indefinite number of persons, is adopted by the regulatory body.

Key words: administrative proceedings, proceedings, normative legal act, subject of power, appeal, court decision.

ОСОБЛИВОСТІ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ПРИ РОЗГЛЯДІ СПРАВ ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Букіна Лілія

аспірант,

Університет митної справи та фінансів (Дніпро, Україна)

ORCID ID: 0000-0002-0066-4603

liliya.bukina@gmail.com

У статті висвітлено окремі властивості судової практики з розгляду справ щодо оскарження нормативно-правових актів. Звернуто увагу на особливості правотворчої діяльності публічної адміністрації. Теоретично обґрунтовано, що підзаконна правотворча діяльність різних органів державної влади та місцевого самоврядування складається з прийняття нормативно-правових, індивідуальних, організаційно-розпорядчих та регуляторних актів. Зроблено висновок, що проблемні питання щодо оскарження нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень можна поділити на декілька частини. Перша пов'язана з розпорошеністю та відсутністю єдиного законодавства, яке регулює адміністративну процедуру прийняття нормативно-правових актів органами публічної адміністрації. Друга зі складністю судової практики, пов'язаною з розглядом та вирішенням відповідної категорії адміністративних справ. І дуже часто сааме ці складнощі і пов'язані з недоліками правового регулювання як нормотворчої, так і законодавчої діяльності. Визначено, що відсутність законодавства, яке надає визначення змісту цих понять, критеріїв їх розмежування, ієрархію нормативно-правових актів, створює труднощі у правозастосовній практиці, тому для розрізнення відповідних правових та нормативно-правових актів варто використовувати існуючу юридичну доктрину та судову практику Конституційного Суду України та Верховного Суду. Звернуто увагу, що розмежовуючи між собою нормативні акти, регуляторні та індивідуальні Верховний Суд у своїх рішеннях вказує такі критерії за якими ці акти відрізняються від індивідуальних, а саме: регуляторний акт змінює норми права, розрахований на багаторазове застосування; стосується невизначеного кола осіб, приймається регуляторним органом.

Ключові слова: адміністративне судочинство, провадження, нормативно-правовий акт, суб'єкт владних повноважень, оскарження, судові рішення.

Постановка проблеми. Проблемні питання щодо оскарження нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень можна поділити на декілька частини. Перша пов'язана з розпорошеністю та відсутністю єдиного законодавства, яке регулює адміністративну процедуру прийняття нормативно-правових актів органами публічної адміністрації. Друга зі складністю судової практики, пов'язаною з розглядом та вирішенням відповідної категорії адміністративних справ. І дуже часто сааме ці складнощі і пов'язані з недоліками правового регулювання як нормотворчої, так і законодавчої діяльності. І остання проблема, це недоліки законодавчої діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оскарження нормативно-правових актів знайшли своє відображення у працях В. Авер'янова, В. Бевзенка, Ю. Битяка, Н. Блажівської, Є. Гетьмана, В. Галунька, О. Духневича, В. Зуй, О. Кузьменко, С. Ківалова, Д. Лученка, Т. Мінки, Р. Мкртчяна, А. Присяжнюка, Я. Рябченко та ін. Проте незважаючи на вагомий внесок даних досліджень у науку адміністративного права, окремі аспекти оскарження нормативно-правових актів в порядку адміністративного судочинства потребують додаткового вивчення.

Метою статті є висвітлення судової практики у справах щодо оскарження нормативно-правових актів в адміністративному судочинстві України.

Виклад основного матеріалу.

Сьогодні різне законодавство регламентує правотворчі процедури публічної адміністрації.

По-перше, Конституцією України, відповідно до якої «Кабінет Міністрів України в межах своєї компетенції видає постанови і розпорядження, які є обов'язковими до виконання»; по-друге, окремою статтею Закону України «Про Кабінет Міністрів України» також встановлено, що актами Кабінету Міністрів України, обов'язковими до виконання є постанови і розпорядження. Окремо зазначено, що постанови Кабінету Міністрів є актами нормативного характеру, а розпорядження – актами Кабінету Міністрів організаційно-розпорядчого характеру та з інших поточних питань (Закон України, 2010). Тобто до підзаконних нормативно-правових актів Кабінету Міністрів як вищого органу виконавчої влади в Україні можуть бути віднесені лише постанови Кабінету Міністрів (Гетьман Є.А., Гетьман К.О., 2018: 3). По-третє, Закони України «Про центральні органи виконавчої влади», «Про місцеві державні адміністрації», «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про місцеве самоврядування» та чисельні підзаконні правові акти (наприклад, Указ Президента України «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності»; Указ Президента України «Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади»; постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади»; постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним» та ін.) регламентують правотворчу діяльність органів виконавчої влади різних рівнів. По-четверте, правотворчою діяльністю

також займається Верховна Рада України, Президент України, органи судової влади та інші органи, які до жодної з гілок влади не належать (наприклад, Служба безпеки України, Прокуратура України та інші).

Займаючись правотворчою діяльністю органи державної влади та місцевого самоврядування, інші уповноважені суб'єкти приймають різні за видами і властивостями правові акти, серед яких окреме місце займають нормативно-правові.

Укази й розпорядження Президента України мають підзаконний характер, тобто, іншими словами, видаються на основі Конституції та законів України і є, окремі з них, нормативно-правовими актами. Крім них, можна виділити правові акти, що мають політичний характер: доручення Глави держави, програми, щорічні доповіді, звернення й заяви. Останні мають політичний характер, але слугують основою для прийняття іншими державними органами й органами місцевого самоврядування підзаконних нормативно-правових актів на виконання завдань і рекомендацій, визначених «м'якою» нормотворчістю Глави держави (Герасценко О.М., 2019). Як впливає із положень законодавства акти Кабінету Міністрів України можуть мати як нормативний характер, так і не нормативний, а також належати до регуляторних актів. Окрему групу актів Кабінету Міністрів України займають декрети. В правотворчій діяльності Кабінету Міністрів України також існують випадки, коли його акти містять змішаний характер, тобто частково містять норми права, а частково мають індивідуальний зміст.

Важливого значення в правозастосовній практиці та функціонуванні держави мають питання щодо визначення, які акти Президента України та Кабінету Міністрів України є нормативно-правовими, а які індивідуальними, або такими, що мають організаційно-розпорядчий характер.

На рівні міністерства приймаються накази нормативно-правового характеру та регуляторного (організаційно-розпорядчого).

Відповідно до ст. 41 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» Голови місцевих державних адміністрацій видають розпорядження одноособово і несуть за них відповідальність згідно із законодавством. При цьому, як випливає з цієї статті такі розпорядження можуть бути як ненормативного характеру (регуляторні акти), так і прийматися у вигляді нормативно-правового акту (Закон України, 1999). Органи місцевого самоврядування, вирішуючи питання місцевого значення, представляючи спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст, приймають нормативні та ненормативні акти.

Наприклад, Національний банк України не входить до жодної з гілок влади, що виступає важливою гарантією його незалежності і може, відповідно до ст. 56 Закону України «Про Національний банк України», видавати нормативно-правові акти у формі постанов Правління Національного банку. Постанови Верховної Ради АРК та Ради міністрів Автономної Республіки Крим нормативного характеру (ст. 4 Конституції АРК), а також накази міністерств та інших республіканських органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим нормативного характеру (Рой О.В., 2019: 93).

Таким чином, підзаконна правотворча діяльність різних органів державної влади та місцевого самоврядування складається з прийняття нормативно-правових, індивідуальних, організаційно-розпорядчих та регуляторних актів. З цього приводу, в контексті нашого дослідження, слід розібратися, які властивості мають нормативно-правові акти і чим вони відрізняються від індивідуальних та локальних, від організаційно-розпорядчих та регуляторних.

Вирішення цих питань має і важливе практичне значення, адже у процесі підготовки нормативно-правових актів і під час розгляду судових справ про їх оспорювання нерідко виникають питання щодо критеріїв, за допомогою яких можна розмежувати нормативні та ненормативні акти, визначитися стосовно правомочності прийняття акта відповідним суб'єктом. Оскільки в Україні відсутній закон, яким було б урегульовано такий поділ, а в Конституції та спеціальних законах не завжди визначено види правових актів з точки зору їх нормативності (Головченко В., 2014), тому видається доцільним використовувати існуючу практику Верховного Суду та Конституційного Суду України, рішення яких є обов'язковими для виконання та застосування всіма суб'єктами правовідносин, яких вони стосуються.

Для прикладу варто навести Постанову Великої Палати Верховного Суду в адміністративній справі за позовом ОСОБА_3 до Президента України про визнання протиправним та нечинним Указу Президента України від 29 грудня 2017 року № 449/2017 «Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів» (Постанова Великої Палати Верховного Суду України, 2018). У мотивувальній частині судового рішення Верховний Суд зазначив, що Нормативно-правові акти належать до правотворчих, а індивідуальні - до правозастосовних. У вітчизняній теорії права загально визнано, що нормативно-правовий акт - це письмовий документ компетентного органу держави, уповноваженого нею органом місцевого самоврядування чи іншого суб'єкта, в якому закріплено забезпечуване нею формально обов'язкове правило поведінки загального характеру. Такий акт приймається як шляхом безпосереднього волевиявлення народу, так і уповноваженим на це суб'єктом за встановленою процедурою, розрахований на невизначене коло осіб і на багаторазове застосування. Натомість, індивідуально-правові акти, як результати правозастосування, адресовані конкретним особам, тобто є формально обов'язковими для персоніфікованих (чітко визначених) суб'єктів; вміщують індивідуальні приписи, в яких зафіксовані суб'єктивні права та/чи обов'язки адресатів цих актів; розраховані на врегулювання лише конкретної життєвої ситуації, а тому їх юридична чинність (формальна обов'язковість) вичерпується одноразовою реалізацією. Крім того, такі акти не можуть мати зворотної дії в часі, а свій зовнішній прояв можуть отримувати не лише у письмовій (документальній), але й в усній (вербальній) або ж фізично-діяльнісній (конклюдентній) формах (Постанова Великої Палати Верховного Суду України, 2018).

В інших судових рішеннях склалася інтерпретація змісту та критеріїв індивідуальних актів. Так, Верховний Суд у Постанові Великої Палати Верховного Суду України від 16 жовтня 2018 року у справі № 9901/415/18 зазначив, що з огляду на вказане нормативно-правовий акт містить загальнообов'язкові правила поведінки (норми права), тоді як акт застосування норм права (індивідуальний акт) – індивідуально-конкретні приписи, що є результатом застосування норм права; вимоги нормативно-правового акта стосуються всіх суб'єктів, які опиняються у нормативно регламентованій ситуації, а акт застосування норм права адресується конкретним суб'єктам і створює права та/чи обов'язки лише для цих суб'єктів; нормативно-правовий акт регулює певний вид суспільних відносин, а акт застосування норм права – конкретну життєву ситуацію; нормативно-правовий акт діє впродовж тривалого часу та не вичерпує дію фактами його застосування, тоді як дія акта застосування норм права закінчується у зв'язку з припиненням існування конкретних правовідносин (Постанова Великої Палати Верховного Суду України, 2018).

Наприклад у рішенні Конституційного суду від 16.04.2009 №7-рп/2009 (справа про скасування актів місцевого самоврядування) зазначено: До нормативних належать акти, які встановлюють, змінюють чи припиняють норми права, мають локальний характер, розраховані на широке коло осіб та застосовуються неодноразово, а ненормативні акти передбачають конкретні приписи, звернені до окремого суб'єкта чи юридичної особи, застосовуються одноразово й після реалізації вичерпують свою дію. У п.5 мотивувальної частини рішення КС від 22.04.2008 №9-рп/2008 щодо відповідності Конституції низки указів Президента стосовно діяльності Ради національної безпеки Суд зазначив, що оскаржені укази глави держави «є правовими актами ненормативного характеру (індивідуальної дії)... Ці укази стосувалися окремих фізичних осіб, були розраховані на персональне (індивідуальне) застосування і після їх реалізації вичерпали свою дію» (Головченко В., 2014).

Розмежуючи між собою нормативні акти, регуляторні та індивідуальні Верховний Суд у своїх рішеннях вказує такі критерії за якими ці акти відрізняються від індивідуальних, а саме: регуляторний акт змінює норми права, розрахований на багаторазове застосування; стосується невизначеного кола осіб, приймається регуляторним органом. Вказані ознаки регуляторного акта споріднюють його з нормативно-правовим. Відповідні правові висновки також містяться у низці Постанов Верховного Суду, наприклад від 31 січня 2018 року у справі № 490/2099/15-а, від 08 травня 2018 року у справі № 405/5819/14-а, від 21 грудня 2018 року у справі № 591/1335/15-а.

Окремі властивості нормативно-правового акту (а саме його різновиду – регуляторного) були окреслені у Постанові Верховного Суду у справі №160/12303/19 від 31 березня 2021 року (Постанова Верховного Суду, 2021) за позовом Громадської організації «Платформа Громадський Контроль» до Виконавчого комітету Дніпровської міської ради, третя особа – Товариство з обмеженою відповідальністю «Паркт Сервіс Групе», про визнання протиправним та скасування рішення Виконкому від 11 квітня 2011 року № 512 «Про затвердження тарифів вартості послуг паркування на майданчиках для платного паркування транспортних засобів у м. Дніпропетровську» із подальшими змінами та доповненнями. У цій постанові Верховний Суд зазначив що регуляторним актом може визнаватись як нормативно-правовий акт, так й інший офіційний письмовий документ, який відповідає сукупності певних ознак, зокрема таких як: 1) прийняття уповноваженим на це регуляторним органом; 2) встановлення, зміна чи скасування норм права; 3) застосування неодноразово та щодо невизначеного кола осіб. В аспекті зазначеного висновується, що рішення Виконкому від 11 квітня 2011 року № 512 є регуляторним актом, який розрахований на неодноразове застосування і щодо невизначеного кола осіб, з метою затвердження тарифів вартості послуг паркування на майданчиках для платного паркування транспортних засобів у м. Дніпрі (Постанова Верховного Суду, 2021).

Висновок: Проведений аналіз таких понять, як «нормативно-правовий акт», «регуляторний акт», індивідуальний акт» та критеріїв їх розмежування свідчить про те, що відсутність законодавства, яке надає визначення змісту цих понять, критеріїв їх розмежування, ієрархію нормативно-правових актів створює труднощі у правозастосовній практиці, тому для розрізнення відповідних правових та нормативно-правових актів варто використовувати існуючу юридичну доктрину та судову практику Конституційного Суду України та Верховного Суду.

Аналіз судової практики дозволив висвітлити такі критерії, за якими слід розмежувати нормативні та індивідуальні акти:

- 1) наявність (відсутність) норм права;
- 2) спрямованість акта (стосується невизначеного кола осіб чи конкретної особи (ситуації));
- 3) як застосовується (застосовується неодноразово чи припиняються після реалізації владних індивідуальних приписів);
- 4) форма видання (виключно письмова чи можуть містити письмову, усну і конклюдентну форму)
- 5) чи є джерелом права (нормативні акти є джерелом права, індивідуальні обов'язкові тільки для зазначених осіб).

Список використаних джерел:

1. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 07.10.2010 р. № 2591. URL: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-18.
2. Гетьман С.А., Гетьман К.О. Порядок судового оскарження підзаконних нормативно-правових актів органів виконавчої влади. *Теорія і практика правознавства*. 2018. Вип. 1 (13). С. 1–11.
3. Геращенко О.М. Система актів Президента України. URL: dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/4798/1/%D0%A1%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%9C%D0%90%20%D0%90%D0%9A%D0%A2%D0%86%D0%92%20%D0%9F%D0%A0%D0%95%D0%97%D0%98%D0%94%D0%95%D0%9D%D0%A2%D0%90%20%D0%A3%D0%9A%D0%A0%D0%90%D0%87%D0%9D%D0%98.pdf.

4. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. URL: zakon0.rada.gov.ua/laws/show/586-14.
5. Рой О.В. Правові акти суб'єктів владних повноважень як предмет публічно-правового спору. дис. канд. юрид. наук. Науково-дослідний інститут інформатики і права Національної академії правових наук України, Київ, 2019. с. 269.
6. Головченко В. Як розрізнити правові акти за ознаками їх нормативності? Закон і Бізнес. URL: zib.com.ua/ua/81856-yak_rozrzniti_pravovi_akti_za_oznakami_ih_normativnosti.html.
7. Постанова Великої Палати Верховного Суду України від 16.10.2018 р. Справа № 9901/415/18. URL: zakononline.com.ua/court-decisions/show/77654117.
8. Постанова Верховного Суду у справі №160/12303/19 від 31.03.2021 р. URL: iplex.com.ua/doc.php?449d8a0072fc24aa4506d8f671446f01&d=5.

References:

1. Zakon Ukraїni «Pro Kabinet Ministriv Ukraїni» (2010). [«Law of Ukraine On the Cabinet of Ministers of Ukraine»]. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-18> [in Ukrainian].
2. Ge'tman Є.А., Ge'tman К.О. (2018). Porjadok sudovogo oskarzhennja pidzakonnih normativno-pravovih aktiv organiv vikonavchoї vladi. Teorija i praktika pravoznavstva [Procedure for judicial appeal of bylaws of executive bodies]. *Theory and practice of jurisprudence*, no.1(13), pp.1-11 [in Ukrainian].
3. Gerashhenko O.M. (2019). Sistema aktiv Prezidenta Ukraїni [System of acts of the President of Ukraine]. Retrieved from: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/4798/1/%D0%A1%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%9C%D0%90%20%D0%90%D0%9A%D0%A2%D0%86%D0%92%20%D0%9F%D0%A0%D0%95%D0%97%D0%98%D0%94%D0%95%D0%9D%D0%A2%D0%90%20%D0%A3%D0%9A%D0%A0%D0%90%D0%87%D0%9D%D0%98.pdf> [in Ukrainian].
4. Zakon Ukraїni «Pro miscevi derzhavni administracii» (1999). [Law of Ukraine "On Local State Administrations"]. Retrieved from: zakon0.rada.gov.ua/laws/show/586-14 [in Ukrainian].
5. Roj O.V. (2019). Pravovi akti sub'ektiv vladnih povnovazhen' jak predmet publichno-pravovogo sporu [Legal acts of subjects of power as a subject of public law dispute]: dis. kand.jurid.nauk, Kiїv, p. 269 [in Ukrainian].
6. Golovchenko V. (2014). Jak rozrzniti pravovi akti za oznakami ih normativnosti? [How to distinguish legal acts on the basis of their normativeness?]. *Zakon i Biznes*. Retrieved from: zib.com.ua/ua/81856-yak_rozrzniti_pravovi_akti_za_oznakami_ih_normativnosti.html [in Ukrainian].
7. Postanova Velikoї Palati Verhovnogo Sudu Ukraїni (2018). [Resolution of the Grand Chamber of the Supreme Court of Ukraine]. Retrieved from: zakononline.com.ua/court-decisions/show/77654117 [in Ukrainian].
8. Postanova Verhovnogo Sudu u spravi №160/12303/19 (2021). [Judgment of the Supreme Court in case 60160/12303/19]. Retrieved from: iplex.com.ua/doc.php?regnum=95945889&red=100003449d8a0072fc24aa4506d8f671446f01&d=5 [in Ukrainian].